

УДК 821.111(94).09:82-32

ЮФЕРЕВА Олена – доктор філологічних наук, професор, професор кафедри філології та перекладу, Київський національний університет технологій та дизайну, вул. Мала Шияновська, 2, Київ, 01011, Україна (elena.yufereva@gmail.com)

ORCID: <https://orcid.org/0000-0003-4700-8002>

SCOPUS: 57771703500

DOI: <https://doi.org/10.24919/2522-4565.2025.62.20>

Бібліографічний опис статті: Юферева, О. (2025). Де плачуть евкаліпти: буш, ідентичність та випробування у новелістиці Генрі Лоусона. *Проблеми гуманітарних наук: збірник наукових праць Дрогобицького державного педагогічного університету імені Івана Франка. Серія «Філологія»*, 62, 171–178, doi: <https://doi.org/10.24919/2522-4565.2025.62.20>

ДЕ ПЛАЧУТЬ ЕВКАЛІПТИ: БУШ, ІДЕНТИЧНІСТЬ ТА ВИПРОБУВАННЯ У НОВЕЛІСТИЦІ ГЕНРІ ЛОУСОНА

Анотація. У статті досліджено художнє бачення ландшафту в новелістиці Генрі Лоусона, засновника сучасної австралійської літератури. Творчість письменника та поета ще не висвітлювана в українському літературознавстві. Його проза відтворює національні риси австралійців та резонує з українською тематикою життя на землі та викликів фронтиру. Мета статті полягає у вивченні та інтерпретації художнього бачення ландшафту бушу в малій прозі Г. Лоусона.

Здійснено аналіз концепту «буш» як природної зони, що сформувала відмінну від європейської національну ідентичність Австралії. На противагу романтизованій інтерпретації, Лоусон зображує буш як суворий, нестабільний простір, де панують самотність, божевілля та смерть. Він майстерно поєднує комізм і трагедію, фактичність та експресію, уникаючи моралізаторства. Акцентовано увагу на тому, що буш-ландшафт не тільки впливає на фізичне виживання, а й формує психологію персонажів, їхні цінності та уявлення про товариство та взаємодопомогу, що стали основою нового морального кодексу.

У дослідженні підкреслена композиційна роль буш-пейзажу в новелах. Хоча герої Лоусона стикаються з непереборними труднощами та поразками, їхній глибокий, часто ірраціональний зв'язок із цією землею перетворює топографічний простір на місце буття. Лоусон використовує «ландшафтний портрет», щоб відобразити вплив бушу на своїх персонажів, демонструючи їхню витримку та непередбачуваність, що є прямим віддзеркаленням навколишнього середовища. Всупереч уявленням про буш як про статичну та порожню місцевість, Лоусон зображує його як динамічний простір, що не тільки впливає на долі персонажів, але і є джерелом внутрішніх конфліктів та пошуків. Ключова «таємниця» бушу в Лоусона полягає в глибинному, часто ірраціональному зв'язку австралійців із цією землею, що змушує їх залишатися, попри всі випробування.

Ключові слова: Генрі Лоусон, ландшафт, буш, австралійська література, новелістика.

YUFEREVA Olena – Doctor of Philological Sciences, Professor, Professor at the Department of Philology and Translation, Kyiv National University of Technologies and Design, 2, Mala Shyianovska str., Kyiv, 01011, Ukraine (elena.yufereva@gmail.com)

ORCID: <https://orcid.org/0000-0003-4700-8002>

SCOPUS: 57771703500

DOI: <https://doi.org/10.24919/2522-4565.2025.62.20>

To cite this article: Yufereva, O. (2025). De plachut' evkalipty: bush, identychnist' ta vyprobuvannia u novelistytsi Henri Lousona [Where eucalypts weep: the bush, identity, and trials in Henry Lawson's short stories]. *Problemy humanitarnykh nauk: zbirnyk naukovykh prats Drohobytskoho derzhavnoho pedahohichnoho universytetu imeni Ivana Franka. Seriiia «Filolohiia» – Problems of Humanities. «Philology» Series: a collection of scientific articles of the Drohobych Ivan Franko State Pedagogical University*, 62, 171–178, doi: <https://doi.org/10.24919/2522-4565.2025.62.20> [in Ukrainian]

WHERE EUCALYPTS WEEP: THE BUSH, IDENTITY, AND TRIALS IN HENRY LAWSON'S SHORT STORIES

Summary. *This article explores Henry Lawson's artistic vision of the landscape in his short stories. Lawson, considered the founder of modern Australian literature, remains relatively underexplored in Ukrainian literary studies. Despite this, his prose, which captures the national traits of Australians through struggle and defeat, resonates with Ukrainian themes of life on the land and frontier challenges. Our research aims to examine and interpret Lawson's artistic vision of the bush landscape in his short stories and its role in shaping a unique Australian identity.*

The study investigates Lawson's portrayal of the "bush" concept, highlighting its role as a natural environment that fostered a unique national identity, distinct from its European antecedents. Countering romanticized interpretations, Lawson portrays the bush as a harsh, unstable space dominated by loneliness, madness, and death. He masterfully blends comedy and tragedy, factuality and expression, avoiding moralizing. The article also highlights how this harsh landscape not only influences physical survival but also shapes the characters' psychology, values, and notions of mateship and mutual aid, forming the basis of a new moral code.

The study emphasizes the compositional role of the bush landscape in Lawson's stories, where it acts as an impartial arbiter of destinies. Although Lawson's characters often face insurmountable difficulties and defeats, their deep, often irrational connection to this land transforms a topographical space into a true home, a place of being. We show how Lawson employs "landscape portraiture" to reflect the bush's influence on his characters, demonstrating their resilience and unpredictability, directly mirroring the environment's harshness. This realistic, often tragic, approach captured the actual national characteristics of Australians.

Defying the notion of the bush as a static and barren landscape, Lawson depicts it as a dynamic environment that not only shapes the characters' fates but also acts as a wellspring of inner turmoil and self-discovery. The central "enigma" of Lawson's bush resides in the profound, often irrational bond Australians share with this land, compelling them to remain despite enduring numerous trials.

Key words: Henry Lawson, landscape, bush, Australian literature, short stories.

Постановка проблеми. Австралійська література, її історія, проблемно-стильова своєрідність є темами не надто поширеними серед українських літературознавців. Зокрема, ми не знайдемо українських інтерпретацій творчості засновника сучасної австралійської літератури поета та письменника Генрі Лоусона (1867–1922). Попри те, маємо чудовий переклад українською малої прози Г. Лоусона, створений Іриною Стещенко в 1970-ті рр. Здійснення такого перекладу могло бути зумовленим не тільки особливостями героя новел, які радянська критика витлумачувала в притаманний їй спосіб, а й близькістю світовідчуття, тематики творів автора та української літератури цього періоду. Життя й праця на землі, виклики фронтиру, сільський міф та колоніалізм, герой, який прагне, але не пере-

магає – тематика новелістики Л. Лоусона, яка є очевидним плідним матеріалом для компаративного дослідження.

Актуальність дослідження визначена необхідністю розширення обріїв української компаративістики шляхом залучення до аналізу менш вивчених, але значущих національних літератур, зокрема австралійської.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Прозу письменника складно назвати оптимістичною. Проте саме цей автор зміг побачити та відтворити національні риси австралійців, виточувані в боротьбі, протистоянні та поразках. Його творчість з'являється у перехідний момент для австралійської історії, коли з британського поселення формується нація, приходить усвідомлення незалежності та окремішності. Лоусон публікувався

у виданні «Бюлетень» (Bulletin), відомому як «Біблія бушмена», яке відіграло вирішальну роль у важливій десятилітній для формування австралійської ідентичності.

Перша поема Лоусона побачила світ 1887 р., коли мешканці Австралії не відокремлювали себе від Британії, але вже на початку ХХ ст., коли усталилася репутація Лоусона як голосу бушу, постає нова держава. Разом зі змінами навколо письменника, змінювався його стиль та творча манера. Журналістський ухил його ранньої прози, ледь намічені характеристики згодом набувають повноти та достовірності, що зумовлене, на думку дослідників, не тільки роботою письменника над стилем, але і його досвідом життя у буші, поштовхом для особистісного розвитку (Miyamoto, 2012, p. 24).

«Буш» – це термін, що виник на початку ХІХ століття для опису природного ареалу з притаманною йому місцевою рослинністю. На початкових етапах колонізації для опису природного ландшафту Австралії використовували слово «wood». Однак, згодом, усвідомлення відмінностей австралійської реальності сприяло його поступовому витісненню на початку ХІХ ст. (Moore, 2008, p. 28). В українському перекладі новелістики Лоусона слова «буш» не вживано, натомість використано лексему «чагарник», що означає природну зону з заростями рослин, меншими за розмірами, ніж дерево. Місцеві мешканці в перекладі визначені як «чагаряне», але в реаліях Австралії їх називають «бушменами».

Бушрейнджер, або бушмен, – складний тип, який в Австралії у різні періоди та на різних рівнях культури набував кардинально протилежного витлумачення, від гранично позитивного до негативного. Лоусон тримається подалі від оцінковості та моралізаторства, майстерно граючи на контрастах, сполучаючи комізм та трагедію, фактичність та експресію (Scheidt, 2018, p. 161). Бушрейнджер є породженням буш-ландшафту, буш є його домом, роблячи його іншим для містян. Ця нерозривна єдність людини і ландшафту становить одну з провідних рис як поезії, так і прози класика австралійської літератури, утворює нерівномірний ритм, якщо згадати, що ландшафт, як культурний конструкт, є «послідовність або ритм життя крізь час» (Taylor, 2008).

Ландшафт постає як перехрестя природи, культури та мистецтва, коли топографія виступає самостійною історичною та естетичною силою, а клімат чи земля розкривають свій непередбачуваний та творчий дух. Ландшафт не тільки відображає, але й формує культурну, соціальну, політичну ідентичність. Як приклад, С. Шама посилається на Шекспірову хвалу «острову, що тримає скіпетр» (sceptred isle), де острівна ізольованість, оточена скелями, стає патріотичною ідентичністю. Натомість героїчна доля Нового Світу в ліричних піснях, таких як «America the Beautiful» (Америка Прекрасна), ототожнена з континентальною безмежністю (Shama, 1996, p. 15).

Міф про австралійську ідентичність творено навколо «ідеї неприборканої землі», яку уособлює буш. Буш є не лише частиною повсякденного життя, він формує та відображає ідеї товариства, партнерства та взаємодопомоги. Концепція товариства є ключовою темою, пов'язаною з історією поступового та успішного завоювання землі (Kosecki, 2019), а також міфу маскулінності. Саме цю тему дослідники відзначають як провідну в творчості Лоусона. Суворе фізичне середовище внутрішніх районів вимагало співпраці скотарів-прикордонників. Несприятливість ландшафту, гомосоціальний характер раннього колоніального суспільства, а також зрослий скептицизм щодо пуританських доктрин християнства, поєдналися, щоб створити середовище, де товариство та пов'язане з ним почуття вірності та братерства стали основою для нової моралі. Постколоніальний аналіз новел Г. Лоусона розгортає критичне бачення буш-міфу в австралійській літературі у контексті становлення маскулінного дискурсу, в якому маргіналізовані голоси жінок або корінного населення (Nile, 2000; Hartadi, 2009). У творах Лоусона буш незмінно «не місце для жінки» (один із творів Лоусона має саме таку назву), а його жіночі персонажі, як стверджує К. Шаффер, «персоніфікують руйнівний вплив бушу. Вони стають метафорами поразки, виснаження, відчаю та смерті» (Schaffer, 1988, p. 123–124).

Репрезентації бушу в колоніальному баченні вплинули на формування ідеалізованого образу Австралії як Аркадії, сільської утопії (Taylor, 1992, p. 130). Проте вже в середині

XIX століття цей міф поступається «австралійській таємниці» – величезній території за містами на узбережжі. Буш – зона нестабільності. Клімат в Австралії через дію течій Ель-Ніньйо формує непередбачувану погоду, особливо в буші. Через неродючі ґрунти ця віддалена монотонна пустка породжувала відчуття ізоляваності та тривоги, вимагала монотонної праці та сприяла життю у скруті. Проте саме вона стала каталізатором розвитку національного духу та переходу від колоніальної до буш-моделі, що сформувало ідентичність, відмінну від європейської. Подальші від європейських космополітичних центрів колоній, робітники фронтиру розвивали особливі звички у відповідь на суворе життя у внутрішніх районах (Carey, 2011, p. 21).

Поняття «бушмен» постало з досвіду британських нащадків XIX століття, які заселили та підкорили австралійську землю, витримуючи її суворі умови. Буш є місцем «справжніх» чоловіків, місцем втечі від норм та обмежень міського середовища. Взаємини між поселенцями та їхнім фізичним оточенням мають різні акценти в кожній нації. Наприклад, у культурі та літературі Сполучених Штатів вихвалявся героїзм піонерів у загрозовому ландшафті. Австралійська культура акцентувала чесну працю робітників та кооперацію у важких фізичних умовах (Bromhead, 2011, p. 466).

М. Гарпер розглядає прогулянки бушем та інші форми подорожей як вирішальні фактори для образних процесів репрезентації ідентичності в Австралії, де мандрівники – каторжники, дослідники, іммігранти, шахтарі, бушрейнджери – та ціла плеяда робітників – вантажники, стригалі худоби, погоничі, робітники станцій та скотарі – перетиналися на стежках один одного та взаємодіяли в кемпінгах, на фермах та в сараях для стрижки худоби, створюючи уявлення про націю (Harper, 2007, p. xiii).

Проаналізовані дослідження підкреслюють, що ландшафт, особливо у випадку австралійського бушу, відіграє ключову роль у створенні колективних уявлень про націю. Він впливає не лише на повсякденне життя, а й на культурні наративи, що визначають самосвідомість народу через досвід взаємодії з його фізичним оточенням.

Отже, **мета** статті полягає у вивченні та інтерпретації художнього бачення ландшафту в новелістиці Г. Лоусона. Основними завданнями роботи є розгляд концепту «буш» та визначення способів його репрезентації у малій прозі письменника, а також розкриття характеру взаємодії психологічних станів персонажів та ландшафту.

Теоретико-методологічною основою роботи є просторові студії, зокрема праці з міждисциплінарного дослідження ландшафту (К. Тейлор, С. Шама).

Виклад матеріалу. Австралійський буш, що є втіленням місцевого клімату та географічного середовища, став основним джерелом формування «австраліанізму». Цікаво, що саме ландшафт бушу в культурі Австралії мав своїми витоками, принаймні в одному з вагомих його конструктів, такі поняття, як самотність, божевілля та смерть. І творчість Лоусона не становить винятку.

У сюжетах новел письменника буш тісно переплений із смертю. Часом таке бачення артикульовано загострено безальтернативно: «Смерть це єдина радісна подія для тих, хто животіє в чагарниках» (Лоусон, 1970, с. 74). Настільки похмура картина викликала негативні реакції серед його співвітчизників. Принагідно згадаємо творчу полеміку з Банджо Патерсоном, письменником і поетом, що, на протигагу Лоусону, зображував буш романтизовано. Патерсон насмішкливо пародіює Лоусона у вірші «На Захист Бушу» (In Defence of the Bush). Він вважає, що Лоусону бракує витривалості та що він ніколи не буде справжнім бушменом. Патерсон проводить порівняння між «чистим» бушем та «брудним» мегаполісом, який є домівкою для аморальних жінок та вуличних дітей (Clark, 2007). Характер цієї літературної суперечки говорить про різні інтерпретації буш-ландшафту і, відповідно, різні смислові джерела, які наповнюють концепт австраліанізму.

Образи бушу постають як пунктирні, але чіткі пейзажні замальовки, які в концепції автора уособлюють долю, що безсторонньо вершить свій вирок. Водночас, буш – це місце, де люди, які обрали його своєю домівкою, діють, виживають, кохають і помирають. Ці люди відмовилися від ілюзій, від марних очікувань чи сподівань. У їхніх очах, а саме

такими ми бачимо буш, він та його продовження у людському житті постає без прикрас і без драматизації. Яскравим прикладом є новела «Батьків товариш» з пронизливо щемливим і трагічним змістом. Твір починається з розлогих, як для жанру новели, пейзажних замальовок похмурого місця, назва якого – Золотий Яр – не відповідає його характеристиці. Саме тут розгортаються події навколо приреченої на смерть родини одинадцятирічного хлопчика на ім'я Байварчик Мейсон (на прізвисько Батьків товариш) зі старечим обличчям. У Золотому Яру земля описана як «німа», «злиденна», «оголена», «розшарпана», оточена темними пагорбами та чагарниками з трьома самотніми соснами (Лоусон, 1970, с. 82). Над цим краєвидом-пусткою панує «болісна нашорошеність», яка передвіщає кульмінаційну загибель Байварчика (Лоусон, 1970, с. 83).

У контексті цієї новели варто відзначити, що більшість дослідників прози Генрі Лоусона наголошують на авторській увазі до трагічної та героїчної долі жінки. Жодне дослідження не обходиться без аналізу або навіть згадки новели «Жінкам тут не місце». Однак, слід підкреслити й те, що окреме місце посідає тема дитинства, яка, безперечно, викликає асоціації з Чарльзом Діккенсом. На наше переконання, проблема зв'язку творчості Лоусона з європейською, зокрема англійською, літературною традицією поки не отримала належного висвітлення.

Лоусон не створює ландшафт загадковості, утаємниченості. Навпаки, фокус припадає на найбуденніші його ознаки. «Намалюйте дротяну загорожу та купку кошлатих евкалиптів та додайте туди ще вівці, що порозбігалися куди зря, від поїзда тікаючи. Ото й матиме відразу образок порослої чагарями місцевості, що тягнеться впродовж західної лінії Нової Південної Уельської залізниці, яка від Бетгерса починається» (Лоусон, 1970, с. 73). Так і смерть на тлі чагарників не є драматичною, а зводиться до констатації факту та декількох штрихів про причини та перебіг, і життя бушу продовжується далі.

Композиційна роль буш-пейзажу, характерність деталей та експресії є повторюваною, але не одношаровою. У Лоусона чагарі, тобто буш, – це порожня сумна місцевість

з потворними рослинами (наприклад, у новелі «Гуртовикова дружина»). У чагарях нічого не побачиш, нікого не зустрінеш, а куди не підеш – все однакове. «Вічна одноманітність» (Лоусон, 1970, с. 107), що зводить з розуму.

Ландшафт переплітається з долею героїні, яка спочатку не могла звикнути до тутешньої самотини, а зараз «почувається чужою деінде». Тобто перед нами процес, коли людина і навколишнє середовище починають складно, але взаємодіяти, що перетворює середовище на ландшафт, тобто дім, своє місце.

Наратив «таємнича бушу» в Лоусона, на нашу думку, зосереджений саме на пошуку відповіді на питання: чому, попри всі виклики та випробування, люди залишаються тут і не шукають кращого життя, а якщо шукають, то рідко знаходять? Це наближає нас до розуміння унікальності австралійців. Голос наратора в різних оповіданнях часто емоційно й обурливо висловлює негативне ставлення до закликів щодо фермерства в буші або до надмірно хвалькуватих історій бушменів. Ця внутрішня суперечність – між об'єктивними труднощами життя в буші та нез'ясовною прив'язаністю до нього – ключова для розкриття австралійської ідентичності.

Кульмінацією цієї наративної позиції є персонаж австралійця-емігранта з новели «Це ж рідний край». Він, розповідаючи попутникам у диліжансі про Австралію, описує її як простір, де він «прогаяв життя». Опис бушу в його словах типовий для більшості новел Лоусона: це «величезна дика пустельна місцевість», де бушмени «в хащах животіють, як дикі собаки динго» (Лоусон, 1970, с. 51). Проте раптом він бачить дерева, від яких не може відірватися, відчуває аромат австралійського евкалипта і згадує. «Ах ти ж, потворо, наш евкалипт», – говорить він, закурюючи і завмираючи. Новела завершується реплікою емігранта на роздоріжжі, якому все ж таки кортить зазирнути в Сідней, до друга, «погомоніти». Цей зв'язок з бушем має глибоко ірраціональну природу. Завдяки йому топографія перетворюється на місце буття.

Здавалося б, порожній та ізольований ландшафт мав би бути статичним, але в новелах Лоусона буш, навпаки, позначений динамікою. Яскравим прикладом є новела «Як суша вдарить...». Наратор споглядає околиці бушу,

їдучи в поїзді. Спершу він описує одноманітний чагарник, у якому трапляються типові залізничні містечка з однаковим набором будівель (склад, школа, корчма, крамничка). Але потім фокус його уваги зміщується на попутників: радісний чоловік у траурному капелюсі, стригарі, які нічим не відрізняються від безробітних, крім незалежного вигляду, молоденький провідник-губілець, «приджилжені особи» у накрохмалених комірцях, живі мандрівні мумії, або строковики, скоробрехи. Кожен зображений тип несе відбиток бушу, власну історію, що разом створює мозаїчну картину бушу з різними гранями та багатою палітрою.

Бушмен віддзеркалює ландшафт з його суворістю та непередбачуваністю. Портрет поденного робітника з вищезгаданого твору «Як суша вдарить...» можна визначити як ландшафтний. Розмірена та втомлена хода чоловіка в пожовклому фраку та старезній шляпі з купою найнеобхідніших речей, очевидно, все, що він має, неочікувано уривається і він починає бігти, як божевільний, але притямі (Лоусон, 1970, с. 75). Ця раптова зміна вказує на внутрішню напругу та непередбачуваність, що є невід'ємною частиною життя в буші, адже сам ландшафт вимагає постійної готовності до несподіваних викликів, втілюючи у собі цей невпинний рух на тлі порожніх чагарників.

В «австралійській традиції» бушмен є наполегливим, адаптивним та вмілим у подоланні величезних відстаней, безводних просторів та самотності австралійської глибинки. Тож його вважали досконалішим за міських жителів та символом австраліанізму, хоч історично Австралія завжди була міським суспільством, більшість населення якого зосереджувалася навколо кількох великих міст, розташованих на узбережжі (Scheidt, 2018, p. 159). Буш Лоусона – феномен, у якому герою не вдається ані подолати злу долю, ані уникнути її, де б він не був і яких би якостей не мав: ані кремезному стригалю Оракулу з великим життєвим досвідом, ані «хворобливо-безбарвному» Смітові. Герою, який вдає, що забув, хто він, легко вірять, адже всі розуміють, як таке могло статися. Так само легко зрозуміти ще одного персонажа, енергійного Тома Гопкінса, з новели «Яка ж то втіха зазнати фермерського життя»,

який після численних негараздів, неймовірних невдач потрапляє в божевільню, а по звільненню жалкує тільки про єдине – «чом не зсунувся із глузду перше, ніж довелося його зазнати всіх принад фермерського життя» (Лоусон, 1970, с. 23). Бушмену в Лоусонівському світі попри всі намагання майже нічого не залишається, хіба що пересуватися кудись далі. Герої цих новел не мають нічого особливого в обличчях, крім виразу, який наратор називає «запеклим, як буває в зневіреної людини, що зазнала багато злигоднів на своїй життєвій стежці» (Лоусон, 1970, с. 86).

Том, персонаж оповідання «Фермерова дочка», «мав ясне добряче лице й чутливе серце; але часами його нападали вибухи якогось дивного безумства, і в той час він чинив дикі й безглузді речі, прагнучи визначитися та зажити собі великої слави. В ньому поєдналося дві вдачі, одна – весела і добра, а друга – похмура й злочинна» (Лоусон, 1970, с. 175). Двоїстість, здатність на безглуздя й безумство – якості, які сприяли зближенню з бушем, адаптивний механізм, що допомагає виживати в середовищі, яке вимагає від людини постійної готовності до боротьби. Персонажі Лоусона, наділені внутрішніми конфліктами, є органічним продовженням бушу, його людським обличчям.

Висновки. Хоча в австралійській традиції бушмен є національним символом, Лоусон показує його темну сторону: поразки, відчай, слабкість, жорстокість. Проте бушмен, як, власне, і буш, є двоїстим: простакуватим і одноманітним та водночас невтомним і рішучим. Всупереч уявленням про буш як про статичну та порожню місцевість, Лоусон зображує його як динамічний простір, що не тільки впливає на долі персонажів, але й є джерелом внутрішніх конфліктів та пошуків. Зображення бушу відходить від романтизованої ідеалізації, представляючи його як зону одноманітної нестабільності, де смерть не є драматичною, а стає частиною безперервного циклу природи. Ключова «таємниця» бушу в Лоусона полягає в глибинному, часто ірраціональному зв'язку австралійців із цією землею, що змушує їх залишатися, попри всі випробування.

Лоусон майстерно використовує «ландшафтний портрет», щоб відобразити вплив

бушу на своїх героїв. Фізичні та психологічні характеристики персонажів, їхня поведінка та навіть внутрішні переживання стають прямим віддзеркаленням суворості та непередбачуваності навколишнього середовища. Письменник уникає містифікації чи загадковості, зосереджуючись на буденних, але експресивних деталях, що створюють багатшарову картину бушу. Цей реалістичний підхід, що часто включає сумні та навіть трагічні аспекти, викликав полеміку, але водночас зміг зафіксувати національні риси австралійців, виточені в боротьбі та поразках.

Подальше дослідження творчості австралійського автора має значні перспективи для вивчення культурних та літератур-

них зв'язків між Україною та Австралією в різних аспектах. Зокрема, у контексті просторових студій аналіз проблеми «бушу як фронтиру» поглибить розуміння ролі ландшафту в процесах формування національної ідентичності. З точки зору компаративістики, ґрунтовний зіставно-культурологічний аналіз новелістики письменника з творами української літератури відповідного періоду сприятиме унаочненню спільних типологічних рис та унікальних національних особливостей. Крім того, з позиції перекладознавства, український переклад творів Лоусона є цінним об'єктом для розгляду питань адаптації культурних реалій та відтворення національного колориту.

ЛІТЕРАТУРА

- Лоусон Г.** Тут місце не для жінки та інші новели. Перекладач Ірина Стешенко. Київ : Дніпро, 1970. 186 с.
- Bromhead H.** The Bush in Australian English. *Australian Journal of Linguistics*. 2011. 31(4). P. 445–471.
- Carey M. H.** Bushmen and Bush Parsons : The Shaping of A Rural Myth. The 2010 Russel Ward Annual Lecture University of New England. *Journal of Australian Colonial History*. 2011. Vol. 14. P. 1–26.
- Clark Th.** The Challenge of the Meta-Contextual: Henry Lawson's "Telling Mrs. Baker" and Some Animal Questions for Australia. *Oxford Literary Review*. 2007. Vol. 29. № 1. P. 23–41.
- Harper M.** The Ways of the Bushwalker : on Foot in Australia. Sydney : University of New South Wales Press, 2007. 384 p.
- Hartadi Y.** Reading the Historical Phenomenon of Australian Bushrangers. *Journal Lingua Cultura*. 2009. 3(1). P. 20–33.
- Kosecki K.** The "Cultural Landscape" of Australia in Bush Ballads : Slim Dusty's Aussie Sing Song. *Anglica : An International Journal of English Studies Special Issue : Australia*. 2019. 28(3). P. 21– 32.
- Miyamoto M.** Henty Lawson's Portrayal of Australianism. A Dissertation Presented to The Graduate School of Language, Communication, and Culture Kwansei Gakuin University, 2012. 163 p.
- Moore B.** Speaking Our Language : The Story of Australian English. Oxford University Press, 2008. 225 p.
- Nile R.** Civilization. *The Australian Legend and Its Discontents*. Queensland : University of Queensland Press, 2000. P. 42–59.
- Schaffer K.** Women and the Bush. Forces of Desire in the Australian Cultural Tradition. Cambridge : Cambridge UP, 1988. 229 p.
- Scheidt D.** Mateship and Egalitarianism in Henry Lawson's Short Stories. *Gragoatá, Niterói*. 2018. Vol. 23(45). P. 153–171.
- Shama S.** Landscape and Memory. New York : Vintage Books, 1996. 706 p.
- Taylor K.** A Symbolic Australian Landscape : Images in Writing and Painting. *Landscape Journal*. 1992. 11(2). P. 127–143.
- Taylor K.** Landscape and Memory : Cultural Landscapes, Intangible Values and Some Thoughts on Asia. *General Assembly and International Symposium Finding the Spirit of Place – between the Tangible and the Intangible*. Quebec, 2008, September 29 – October 4. URL : https://www.icomos.org/quebec2008/cd/toindex/77_pdf/77-wrVW-272.pdf

REFERENCES

- Lawson, H.** (1970). *Tut mistse ne dlia zhinky ta inshi novely [No Place For a Woman and Other Short Stories]* / Iryna Steshenko (Transl.). Kyiv : Dnipro [In Ukrainian].
- Bromhead, H.** (2011). The Bush in Australian English. *Australian Journal of Linguistics*, 31(4), 445–471 [in English].
- Carey, M. H.** (2011). Bushmen and Bush Parsons: The Shaping of a Rural Myth. *The 2010 Russel Ward Annual Lecture University of New England. Journal of Australian Colonial History* (Vol. 14), (pp. 1–26) [in English].

- Clark, Th.** (2007). The Challenge of the Meta-contextual: Henry Lawson's "Telling Mrs. Baker" and Some Animal Questions for Australia. *Oxford Literary Review*, 1 (Vol. 29), (pp. 23–41) [in English].
- Harper, M.** (2007). *The Ways of the Bushwalker: on Foot in Australia*. University of New South Wales Press. [in English].
- Hartadi, Y.** (2009). Reading the Historical Phenomenon of Australian Bushrangers. *Journal Lingua Cultura*, 3(1), 20–33 [in English].
- Kosecki, K.** (2019). The "Cultural Landscape" of Australia in Bush Ballads: Slim Dusty's Aussie Sing Song. *Anglica: An International Journal of English Studies Special Issue: Australia*, 28(3), 21–32 [in English].
- Miyamoto, M.** (2012). *Henry Lawson's Portrayal of Australianism*. A Dissertation Presented to The Graduate School of Language, Communication, and Culture Kwansei Gakuin University [in English].
- Moore, B.** (2008). *Speaking Our Language: The Story of Australian English*. Oxford University Press [in English].
- Nile, R.** (2000). Civilization. *The Australian Legend and Its Discontents*, (pp. 42–59). University of Queensland Press [in English].
- Schaffer, K.** (1988). *Women and the Bush. Forces of Desire in the Australian Cultural Tradition*. Cambridge UP [in English].
- Scheidt, D.** (2018). Mateship and Egalitarianism in Henry Lawson's Short Stories. *Gragoatá, Niterói* (Vol. 23(45)), (pp. 153–171) [in English].
- Shama, S.** (1996) *Landscape and Memory*. Vintage Books [in English].
- Taylor, K.** (1992). A Symbolic Australian Landscape: Images in Writing and Painting. *Landscape Journal*, 11(2), 127–143 [in English].
- Taylor, K.** (2008). Landscape and Memory: Cultural Landscapes, Intangible Values and Some Thoughts on Asia. *General Assembly and International Symposium Finding the Spirit of Place – between the Tangible and the Intangible*. Quebec, September 29 – October 4. Retrieved from https://www.icomos.org/quebec2008/cd/toindex/77_pdf/77-wrVW-272.pdf [in English].

Стаття надійшла до редакції 16.06.2025 р.

Прийнято до друку 29.08.2025 р.

Опубліковано: 05.09.2025 р.